

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תאריך: 21.12.16

תמ"ש 45358-02-15

תמ"ש 55334-06-15

תמ"ש 55308-06-15

בפני כבוד השופטת שפרה גליק

התובעת:

ר.מ.

ע"י עו"ד שלמה דרעי

נגד

הנתבע:

י.מ.

ע"י עו"ד ברק בר נור

פסק דין

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20

עניינו של פסק הדין הוא הכרעה בשלוש התביעות שבכותרת ושעניינן היקף עיזבונה של המנוחה, ... (להלן: "המנוחה"), תביעת בתה של המנוחה לפינו דירתה של המנוחה, ותביעתה לדמי שימוש בדירה זו – ממני שהיה בן זוגה של המנוחה.

הרקע.

1. התובע, י.מ., בן זוגה של המנוחה, בתמ"ש 45358-02-15 תבע מחצית הזכויות בדירה ברחוב, הידועה כחלקת משנה .. בחלקה .. בגוש .. (להלן: "הדירה").
2. בתה של המנוחה הגברת ר.מ. תבעה ממר י.מ. דמי שימוש ראויים עקב שימושו בדירה (תמ"ש 55334-06-15), וכן תבעה ממנו פינוי וסילוק יד מהדירה בתמ"ש 55308-06-15.
3. מאחר שכל התיקים עוסקים במסכת עובדתית אחת, דנתי בכולם יחד.
4. להקלת הקריאה, יצוינו הצדדים בשמותיהם, "ר.", "י.", "ו/או" "המנוחה" – לפי העניין.

תמצית טענות הצדדים.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תאריך: 21.12.16

תמ"ש 45358-02-15

תמ"ש 55334-06-15

תמ"ש 55308-06-15

בפני כבוד השופטת שפרה גליק

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5 .5 י. טוען בתביעתו (תמ"ש 45358-02-15), כי בכל הזמנים הרלבנטיים לתביעה, הוא היה בעלה
- 6 ובן זוגה של המנוחה, שנפטרה ביום 21.11.14.
- 7
- 8
- 9 .6 י. והמנוחה, נישאו בשנת 1995, והתגרשו ב-2001. לאחר גירושיהם נשא י. אשה אחרת
- 10 וכחלוף זמן התגרש ממנה. בשנת 2004 חזר י. לחיות עם המנוחה בדירה. הצדדים ניהלו
- 11 משק בית משותף וזאת עד מועד פטירת המנוחה.
- 12
- 13 .7 לטענתו של י., הוא חי במחיצת המנוחה ובדירתה כ-16 שנים, 6 שנים היה נשוי לה ו-10
- 14 שנים ידוע בציבור, ובמהלך שנים אלה, ניהל עמה משק בית משותף באהבה, במסירות
- 15 וברציפות.
- 16
- 17 .8 י. הוסיף, כי חרף טענות ר., חי עם המנוחה בהרמוניה מלאה, ולא כשוכר, הוא זן ופרנס את
- 18 המנוחה, תחזק את הדירה והשקיע בדירה כספים רבים בגין 2 מזגנים חדשים, ודאג לכל
- 19 מחסורה של המנוחה במהלך חייהם המשותפים.
- 20
- 21 .9 לטענת י., מכח חזקת השיתוף, ו/או חרף יחסי ממון ו/או הסדר משאבים זכאי הוא למחצית
- 22 הזכויות בדירה.
- 23
- 24 .10 ועוד טען י., כי בהסכם הממון עליו חתמו הצדדים המנוחה העניקה לו את זכות המגורים
- 25 בדירה עד קץ חייו (סעיפים 6 ו-7 להסכם).
- 26
- 27 .11 לטענתו של י., כ-5 חודשים לפני פטירת המנוחה ובלחץ ר., היא השפיעה על המנוחה באופן
- 28 בלתי הוגן לערוך צוואת סעדים ולצוות את כל רכושה לר..
- 29
- 12 .12 עוד טען י. כי כל המטלטלין בדירה נרכשו על ידו, והוא זכאי להם.
- 13 .13 מנגד, כפרה ר. בכתב הגנתה, בטענות י..

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תאריך: 21.12.16

תמ"ש 45358-02-15

תמ"ש 55334-06-15

תמ"ש 55308-06-15

בפני כבוד השופטת שפרה גליק

- 1
- 2 14. לטענתה של ר., אמה המנוחה הורישה לה בצוואתה את כל רכושה, לרבות הדירה, והרשם
- 3 לענייני ירושה נתן צו קיום לצוואת המנוחה, והזכויות בדירה נרשמו כבר בטאבו ע"ש ר..
- 4
- 5 15. לטענתה של ר., המנוחה וי. נישאו ב-1995. טרם נישואיו למנוחה היה י. גרוש ולו ילדה
- 6 מנישואיו הקודמים. המנוחה היתה גרושה ולה 2 ילדים מנישואיה הקודמים. חייהם של
- 7 הצדדים ידעו משברים רבים, אשר נבעו מהתנהלותו של י. כלפי המנוחה, ובמיוחד העובדה,
- 8 כי בגד בה עם נשים אחרות.
- 9
- 10 16. ר. הוסיפה בכתב הגנתה המתוקן, כי י., במסגרת גירושיו הראשונים מאשתו הראשונה, דאג
- 11 לבתו מנישואיו הראשונים ולגרושתו הראשונה באופן בו הוא ויתר על חלקו בדירת המגורים
- 12 שהיתה לו עם אשתו הראשונה לטובת בתו,
- 13 לעומת זאת, טענה ר., כי עשרות שנים טרם נישאה המנוחה לי. היה בבעלותה ובחזקתה
- 14 הייחודית בית מגורים ביפו, המנוחה מכרה את הבית, ותחתיו רכשה את הדירה, המדובר
- 15 בדירה צנועה בת 3 חדרים ר. ציינה עוד, כי טרם גירושיו השלישיים של י. וטרם חזר י.
- 16 להתגורר בדירת המנוחה, (לאחר גירושיו השלישיים) נעשתה מכירת הבית ב..., ללא כל סיוע
- 17 מי., לי. לא היה איפוא כל חלק ו/או תרומה כלשהי ברכישת הדירה.
- 18
- 19 17. לטענתה של ר., י. "הוביל" את המנוחה ביום 20.05.04 לחתום על הסכם. למרות הכותרת
- 20 "הסכם ממון" – אין זה הסכם ממון. במסגרת הסכם זה, נתנה המנוחה לי. זכות חוזית
- 21 דחוייה להתגורר בדירת המנוחה לאחר פטירתה, בכפוף לכך שהיא וי. חינו יחד ללא פרידות
- 22 מעל 5 שנים. זכות זו סותרת את הוראות סעיף 8 לחוק הירושה, ולכן לטענת ר. היא בטלה.
- 23 עוד טענה ר., שההסכם כלל לא קווים וכי המנוחה וי. שינו הוראות חוזה זה, למעשה
- 24 ובפועל, גם באמצעות חוזה השכירות שחתמו לאחר מכן.
- 25
- 26 18. ר. הוסיפה וציינה בהגנתה, כי בהסכם הראשון מיום 20.05.04 סוכם בין י. למנוחה על עקרון
- 27 של הפרדה רכושית, והוסכם כי לי. לא תהיה כל זכות קניינית בדירה, וגם לא תהיה לו
- 28 חזקה בדירה. הצדדים הגדירו בהסכם את משמעות פקיעת הקשר, וקבעו, כי במידה וקשר
- 29 הזוגיות ימשיך להתקיים באופן רציף תקופה העולה על 5 שנים מיום חתימת ההסכם,

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תאריך: 21.12.16

תמ"ש 45358-02-15

תמ"ש 55334-06-15

תמ"ש 55308-06-15

בפני כבוד השופטת שפרה גליק

- 1 ובמידה והמנוחה תלך לבית עולמה, כי אז י. יהיה זכאי להחזיק בדירה לצרכיו בלבד לכל
2 ימי חייו בלא לרכוש בכך כל זכות בדירה למעט להתגורר בה לצרכיו, וכל זאת אם לא יגיעו
3 הצדדים להסכמה אחרת.
4
- 5 19. בטרם חלפו 5 שנים מאז חתמו הצדדים על ההסכם, הם חתמו ביום 06.01.2009 על הסכם
6 שכירות, וזאת לטענתה של רחל "כפועל יוצא מכשולן יחסי הזוגיות ביניהם". לטענתה של
7 ר., הסכם השכירות שינה את כל תנאי שהייתם של י. בדירתה של המנוחה וביטל את הזכות
8 החוזית הדחויה למגוריו של י. בדירת המנוחה לאחר מותה.
9
- 10 20. ר. הוסיפה עוד בהגנתה, כי י. שכר מהמנוחה בשכירות חופשית חדר אחד בדירה בתמורה ל-
11 1,500 ₪ במסגרת הסכם השכירות הצהיר י., כי אין לו זכות של דייר מוגן בדירה, וכי
12 למנוחה היתה הזכות למכור את הדירה בכפוף להסכם השכירות.
13 עוד הוסיפה, כי המטלטלין בדירה כולם שייכים למנוחה, למעט מיטה וארון השייכים לי.
14 לטענתה של ר., שהייתו של י. בדירה התנהלה על פי הסכם השכירות.
15
- 16 21. ר. הוסיפה בהגנתה, כי ביום 21.11.14 נפטרה המנוחה, לאחר מחלה חשוכת מרפא, כאשר
17 לאורך כל התקופה, בה היתה המנוחה חולה, היתה זו היא שסעדה אותה, מנגד י. היה מגיע
18 לבקר את המנוחה ביקור קצר שבין 20-30 דקות ולא מעבר לכך, ורק כדי לצאת ידי חובה.
19 ר. היתה גם זו שנשאה בכל ההוצאות, לרבות הוצאות הקבורה והמצבה.
20
- 21 22. לטענתה של ר., מאז פטירת המנוחה, נוהג י. בכוחנות באופן בו השתלט על הדירה
22 והמיטלטלין שבה, מונע ממנה כל גישה לדירה, הוא החליף את המנעול ומסרב לשלם דמי
23 שכירות, בנסיבות אלה טענה רחל מעמדו של י. הוא מעמד של פולש ומשיג גבול ויש להורות
24 על פינויו ללא דיחוי.
25

דיון.

המשטר הרכושי שחל על י. והמנוחה.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תאריך: 21.12.16

תמ"ש 45358-02-15

תמ"ש 55334-06-15

תמ"ש 55308-06-15

בפני כבוד השופטת שפרה גליק

23. המשטר הרכושי של חל על בני הזוג הוא עפ"י הלכת השיתוף, שכן, י. והמנוחה התגרשו לאחר גירושיהם, נשא י. אשה אחרת, ולגרסתו, רק לאחר שהתגרש גם ממנה, חזר לחיות עם המנוחה בלא נישואים.
- כלומר, משלא נישאו הצדדים, אין מקום ל"איזון משאבים", או לכל סעד אחר עפ"י חוק יחסי ממון תשל"ג 1973.
24. באמירה שלעיל, אין כדי לקבוע שבין הצדדים היה משטר של שיתוף רכושי, כל האמור לעיל בא רק כדי להסיר אבן נגף מדרכי בעניין הסעדים המבוקשים עפ"י סעיף 20 (ה) לתביעה, ו/או בכל מקום אחר.
- האם יש מקום לתביעת מחצית הזכויות בדירה ?
25. בכתב תביעתו, מצהיר י. שהוא זכאי למחצית הזכויות בדירה, ואילו בחקירתו הנגדית זנח י. טענתו למחצית הזכויות וטען שהוא רק רוצה לגור בדירה עד ליום מותו.
- להלן אצטט מחקירתו בעמוד 17 לפרוטוקול :
- "ש. אני מפנה אותך לנ/4, זה מסמך בכתב ידך, שגם פה אתה חוזר ואומר, אתה מסכים איתי, שאין לך זכות בדירה ?
- ת. אני רק רוצה לחיות בדירה עד יום מותי.
- ש. למה הגשת תביעה, שאתה רוצה חצי מהדירה ?
- ת. אתם לחצתם אותי.
- ש. אני ?
- ת. כן.
- ש. מתי דיברתי איתך ?
- ת. כשנפגשנו.
- ש. מתי ?
- ת. בהתחלה בהתחלה, בדצמבר (ב"כ התובע : בפגישה במשרד שלי)
- ש. הפגישה היתה אחרי שהגשת את התביעה.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תאריך: 21.12.16

תמ"ש 45358-02-15

תמ"ש 55334-06-15

תמ"ש 55308-06-15

בפני כבוד השופטת שפרה גליק

- 1 ת. לא.."
- 2
- 3 ראה גם תשובותיו של י. בחקירתו הנגדית בעמוד 16 לפרוטוקול.
- 4
- 5 26. למעשה כבר כאן, יכולה הייתי לדחות את תביעתו של י. בנקודה זו, ואולם חרף דבריו
- 6 בפרוטוקול, אמשיך ואתייחס לתביעתו בדבר זכאותו לכאורה למחצית הזכויות בדירה.
- 7
- 8
- 9 27. אין מחלוקת, כי את התקופה בה עבר י. להתגורר עם המנוחה בדירתה, ניתן חלק לשניים :
- 10 החלק הראשון – בני זוג ידועים בציבור, וזאת עד 06.01.2009. לאחר מועד זה, היה י. שוכר
- 11 של המנוחה, לפחות עפ"י חוזה השכירות שהוצג לבית המשפט. אולם, אפילו הייתי מקבלת
- 12 את טענת י. שחרף חוזה השכירות, חיו הצדדים כידועים בציבור, עדיין לא די בכך כדי
- 13 להקנות לו זכויות בדירה, וזאת כפי שנראה בהמשך.
- 14
- 15 28. בכלל וכידוע, קבעה הפסיקה, כי הגדרת בני זוג כידועים בציבור קשה כ"קריעת ים סוף"
- 16 (ראה בעניין זה ע"א 621/89 נסיס נ' יוסטר פ"ד כ"ד (1) 619. ועוד נקבע בפסיקה, כי תנאי
- 17 הסף המצטברים לצורך בדיקת השאלה אם היו בני הזוג ידועים בציבור אם לאו, הם ניהלו
- 18 חיי משפחה ומשק בית משותף, ואלה תנאים מהותיים לשם כך.
- 19
- 20 29. הפסיקה הוסיפה וקבעה, כי אפילו תיקבע העובדה שהצדדים חיו כבני זוג ידועים בציבור,
- 21 אין בכך משום החלה אוטומטית של חזקת השיתוף עליהם, ואין להסיק, כי רכוש שנרכש
- 22 ע"י מי מהם בנפרד, רכוש משותף הוא. עוד נפסק, כי כדי שייקבע שתחול הלכת השיתוף
- 23 לגבי רכוש נפרד כזה, יש להוכיח כוונת שיתוף מפורשת.
- 24 ראה: ע"א 52/80 שחר נ' פרידמן, פ"ד ל"ח (1) 443; ע"א 107/87 אלון נ' מנדלסון פ"ד מ"ג
- 25 431 (1).
- 26
- 27 30. הפסיקה הוסיפה וקבעה, כי "ההבדל בין זוג נשוי לבין זוג הידוע בציבור כנשוי הוא לצורך
- 28 שלפנינו, רק בכך שרובץ נטל הוכחה כבד יותר על מי שמנסה להוכיח את כוונת השיתוף
- 29 בנכסים של הזוג הידוע בציבור". ראה ע"א 52/80 שחר נ' פרידמן (שם).

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תאריך: 21.12.16

תמ"ש 45358-02-15

תמ"ש 55334-06-15

תמ"ש 55308-06-15

בפני כבוד השופטת שפרה גליק

- 1 לעניין הנטל המוגבר הרובץ על בן הזוג המבקש להוכיח כוונת שיתוף מפורשת, ראה גם ע"א
2 4385/91 סלם נ' כרמי פ"ד נ"א (1) 337.
- 3
- 4 31. כידוע, ואפילו היו הצדדים נשואים, התייחסה הפסיקה לדירה שהובא ע"י אחד הצדדים
5 לנישואים, וזו הדירה שבני הזוג גרו בה, כי צריך "דבר מה נוסף", היינו יש להוכיח נסיבות
6 עובדתיות נוספות מעבר לקיומם של חיי משפחה המוכיחים את כוונת השיתוף המפורשת
7 בדירה, הדבר יכול להתבטא בהשקעות כספיות בדירה מצידו של בן הזוג הטוען לשיתוף, או
8 בהבטחות ובמצגים אקטיביים שעשויים להביא להסתמכות מצד בן הזוג הלא רשום,
9 ולהקים עקב כך טענת מניעות. ראה בעניין זה פסק דינו של **כבוד השופט עמית**, בע"מ
10 1398/11 אלמונית נ' אלמוני (26.02.12) (פורסם במאגר "נבו").
- 11
- 12 32. לאחר בדיקת התשתית הראייתית שהונחה בפני, השתכנעתי, שגם אם היו י. והמנוחה בני
13 זוג ידועים בציבור, לא היתה להם כוונת שיתוף ביחס לדירה, וזאת בין היתר עקב הטעמים
14 שלהלן:
- 15
- 16 32.1 י. חתם ביום 21.04.04 על מסמך בכתב ידו (צורף למוצגי ר. וסומן נ/4), במסמך זה
17 נכתב כדלקמן:
- 18
- 19 **"לכבוד,**
- 20 **א.ב.**
- 21 אני הח"מ י.מ. ת"ז... מאשר ומצהיר שדירה שנמצאת ברחוב חלקה .. תת
22 חלקה ... שייך לך ולילדייך ע. ור.... ואין לי כל דרישה לגבי הדירה.
- 23 1. במידה ואנחנו לא מסתדרים, אני מאשר בזה שיפנה תוך 30 יום את
24 הדירה.
- 25 2. במידה ובני הזוג, דהיינו א. הולכת לעולמה.... להשאר בדירה עד שנה
26 ולאחר מכן יפנה את הדירה.
- 27 3. מאשר בזה שעד חמש שנים מהיום.... להשאר בדירה עד יום מותי.
- 28 4. מתחייב לפרנס ולשלם את כל הקשור לדירה.
- 29 5. במידה ואני הולך לעולמי, רשאית א. לקבל את המשך המשכורות שלי
30 עד הפנסיה.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תאריך: 21.12.16

תמ"ש 45358-02-15

תמ"ש 55334-06-15

תמ"ש 55308-06-15

בפני כבוד השופטת שפרה גליק

- 1 חלוקת המטלטליון, במידה שנפרדים, יחולק חצי חצי בשווה. 6.
 2 על מנת לאשר מכתב זה, יש להתייחס לידוע בציבור, או הסכם ע"י 7.
 3 עו"ד, או שיש צורך לנישואין מחדש.
 4
 5

חתימה

עד מס' 2

עד מס' 1

8
 9
 10 נשמע מכאן – הדירה מוחרגת ממסת הרכוש המשותף, וזו הצהרת הכוונות
 11 האמיתית של י. היינו, אם היתה לצדדים כוונה היא היתה במפורש לאי-שיתוף
 12 ולהפרדה רכושית ביניהם!

13
 14 32.2 כאשר י. נחקר על נ/4 (עמוד 17 לפרוטוקול, שורות 1-2) הוא לא אומר שיש לו
 15 זכויות בדירה, להיפך, הוא משיב : "אני רק רוצה לחיות בדירה עד יום מותי".
 16 היינו – כאמור לעיל, הטענה בדבר הזכויות בדירה נזנחה.

17
 18 32.3 ההסכם נ/5 (או ת/3), שנכתב ביום 20.05.04 (יש בו מימד מטעה, שכן המדובר
 19 בהסכם ממון שנחתם בפני נוטריון ובכותרתו "אימות הסכם ממון שנכרת לפני
 20 הנישואין לפי סעיף 2 ג (1) לחוק יחסי ממון בין בני זוג התשל"ג 1973". הצדדים
 21 לא נישאו בסופו של דבר).
 22 מכל מקום, בהסכם זה, נכתב במפורש בסעיף 6 שבו :

23
 24 "במידה וקשר הזוגיות ימשיך להתקיים באופן רציף במשך תקופה
 25 העולה על חמש שנים מיום חתימת הצדדים על הסכם זה, ולאחר תקופה
 26 זו, ותוך חו"ח, א. לעולמה, הרי אז יהיה י. זכאי להמשיך ולהחזיק בדירה
 27 לצרכיו הוא בלבד לכל ימי חייו בלא לרכוש בכך כל זכות בדירה, למעט
 28 הזכות להתגורר בה לצרכיו.."
 29

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תאריך: 21.12.16

תמ"ש 45358-02-15

תמ"ש 55334-06-15

תמ"ש 55308-06-15

בפני כבוד השופטת שפרה גליק

- 1 כלומר – גם מסעיף זה ניתן להבין שלא היתה לצדדים כוונת שיתוף בדירה. להיפך,
2 ברור לצדדים, כי הדירה של המנוחה ובתנאים מסוימים, יהיה זכאי י. לגור בדירה.
3
- 4 32.4 כאשר י. נחקר על נ/4, כדי לוודא אם בכלל ההסכם בוצע מצידו, מסתבר שמ-2004,
5 הוא היה לקוח מוגבל, וקיבל רק 1,200-1,000 ש"ח כל חודש, והוא חייב לשלם 600 ש"ח
6 לנושיו. היינו, נשאר בידו 400 ש"ח כל חודש ואין לו כל הסבר איך יכול היה לכלכל
7 את המשפחה והמנוחה ב-400 ש"ח כל חודש (ראה עמוד 18 לפרוטוקול).
8 כאשר טען שגרשה של ר. העסיק אותו בלילות, לא זכר בכמה, או כמה נשאר לו
9 (עמוד 19 לפרוטוקול). הדברים אינם אמינים, ונראה שכלל לא קיים משק בית
10 משותף.
11
- 12 32.5 אין לי. טענה שיכולה להיחשב "דבר מה נוסף" במשמעות בע"מ 1398/11 (שם).
13 להיפך, בתצהיר עדותו הראשית, (סעיף 21 הימני) מצהיר יהודה כך :
14
- 15 "בגין הליכי ההוצאה לפועל שנפתחו כנגדי, ועל מנת שלא יאונה למנוחה
16 כל פגע מהסתבכותי זו, יצרנו בעצה אחת עם עו"ד ..., "הפרדה רכושית"
17 לכאורית."
18
- 19 32.6 י. מצהיר בסעיף 30 לתצהירו, כי "השקעתי בה (בדירה – ש.ג.) כספים רבים, בין
20 השאר רכשתי את מרבית המטלטלין המצויים בדירה".
21 עיון בת/16 מראה, שהקבלות שצירף י. הן על רכישת טלוויזיה, אך שם המזמין הוא
22 שם המנוחה... ואילו באשר לרכישת המזגן (שנת 2009) הכתובת לאספקה אינה
23 בדירה, אלא בכתובת אחרת .
24
- 25 כאשר נחקר י. מדוע אין לו קבלות נוספות, השיב בעמוד 24 לפרוטוקול, כי "זה
26 מה שהשגתי, כי היו קבלות והם נעלמו בבית", גם תשובה זו לא סבירה, ומלבד
27 זאת, כאמור, אין אפילו טענה מצד יהודה ל"השקעה" בבית, כמו שיפוץ, ובוודאי
28 שאין ולא נטענה ואף לא סופקה אסמכתא על "שיפוץ מסיבי" בדירה, שהוא אחד
29 הפרמטרים שמצביע כבוד השופט עמית בע"מ 1398/11 (שם).

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תאריך: 21.12.16

תמ"ש 45358-02-15

תמ"ש 55334-06-15

תמ"ש 55308-06-15

בפני כבוד השופטת שפרה גליק

1

2 אמור מעתה : בהעדר הוכחות ממשיות על השקעות בדירה, אין לי. הוכחה ו/או
3 "דבר מה נוסף" היכול להצביע על כוונת שיתוף בדירה.

4

5 לא ייחסתי משקל רב לדברי העדים מטעם י. : כך באשר לרכישת מיטלטלין 32.7

6 הביתה, וכך בכל היתר. העדויות נראו עדויות "מטעם" ולא היו אמינות.

7 כך באשר לעדותה של ע"ת 1, אשר העידה על רכישת טלוויזיה על ידי י., לאחר

8 שכבר לא התגוררה בשכנות, וכך באשר לעדותה של ע"ת 2, שאף לא ידע כלל שי.

9 חתם על הסכם שכירות ולא ידע שהצדדים נישאו והתגרשו, וכך גם ע"ת 3 ואף הוא

10 לא ידע שי. חתם על הסכם שכירות עם המנוחה, וגם עדותה של ע"ת 4 .. לא היתה

11 קוהרנטית וגם נשענה על דברים ששמעה מאביה. בדברים אחרים, היו פרי השערה

12 שלה.

13

14 בנוסף לאמור לעיל, צורף לתיק הסכם שכירות של י. עם המנוחה, (סומן כמוצג נ/6 32.8

15 בתיק מוצגיה של ר.). ההסכם נחתם ב-06.01.09 בין המנוחה לי., ולפיו י. שוכר

16 מהמנוחה חדר בדירתה בתמורה ל-1,500 ₪ לחודש.

17 קשה עד מאד לקבל את טענתו של י. שהצדדים חתמו על הסכם פיקטיבי וכעת יש

18 להתנער ממנו.

19 גם ההסבר שסיפק י. באשר לחתימה על חוזה השכירות הוא בלתי סביר, אביא

20 מתשובותיו לחקירה הנגדית בעמוד 19 לפרוטוקול :

21

22 "בעקבות מה שקרה עם הבעל של הנתבעת, התחילו לדפוק בדלת

23 נושים, התחילו הנושים להתקשר ולאיים בטלפון, היא באה הביתה

24 ואמרה, תשאיר לי את הכל ואני מסדרת את כל העניינים. היא ... פחדה

25 עלי כי לא הרגשתי טוב, ביום בהיר היא מתקשרת אחר הצהריים ואומרת

26 שאני באה לאסוף את שניכם ונלך לעו"ד בחולון, והעו"ד בחולון החתים

27 אותי על שכירות.

28 שאלות בית המשפט:

29 ש. למה חתמת ?

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תאריך: 21.12.16

תמ"ש 45358-02-15

תמ"ש 55334-06-15

תמ"ש 55308-06-15

בפני כבוד השופטת שפרה גליק

- 1 ת. אני אגיד לך למה, פחדתי גם על המנוחה .., שיבואו וייקחו את כל
2 המיטלטלין שלה, וגם על עצמי פחדתי, על איומים מאנשים
3 שמצלצלים בטלפון ובדלת..."
4
5 אך בהמשך דבריו, מסתבר שהיה לו שיקול כלכלי בהצגת השכירות, וזאת מתוך
6 כוונה שיפחיתו לו התשלומים בהסדר החובות (ראה עמוד 20 לפרוטוקול). מכל
7 מקום, גם פרמטר כזה של "התנהגות הצדדים" מצביעה על כך, שאין התנהגות
8 באמירה כללית של שיתוף ושל מאמץ משותף. (ראה הפרמטרים לבחינת "דבר מה
9 נוסף" בפסק דינו של כבוד השופט עמית בבע"מ 1398/11.
10
11 32.9 עיון בהסכם ת/3 (כותרתו "הסכם יחסי ממון") (כזכור סומן גם במוצגי ר. נ/5)
12 מראה, כי הצדדים הסכימו על הפרדה רכושית מוחלטת ביניהם וכי הדירה היא
13 קניינה של המנוחה.
14
15 32.10 על יהודה היה מוטל נטל ראיתי מוגבר, כאשר תבע מחצית הזכויות בדירה, שהוא
16 ללא ספק "נכס חיצוני", לא כל שכן כאשר תביעה זו מופנית כלפי עזבונה של
17 המנוחה, ומכל האמור לעיל, אין לי ספק שי. לא הרים נטל זה.
18
19 33. המסקנה העולה מן המקובץ – אין בידי לקבל טענת י. שהוא זכאי למחצית הזכויות בדירה
20 – ואני דוחה טענה זו.
21
22 האם מגיעה לי. זכות שכירות לימי חייו ?
23
24 34. בהסכם הממון ת/3 שערכו ביניהם הצדדים נקבע בסעיף 1, עם פקיעת קשר הזוגיות בין
25 הצדדים כהגדרתו להלן, עקב פירוד, הרי אז יהיה י. חייב לפנות את הדירה ולהשיב את
26 החזקה בה לידי המנוחה או ילדיה, וזאת תוך 30 יום מיום פקיעת הקשר.
27

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תאריך: 21.12.16

תמ"ש 45358-02-15

תמ"ש 55334-06-15

תמ"ש 55308-06-15

בפני כבוד השופטת שפרה גליק

- 1 פקיעת קשר הזוגיות עקב פרידה – פירושו : הפסקת קשר הזוגיות בין הצדדים בהסכמה, או
2 הפסקה עקב פירוד שלא בנסיבות של שלום בית, ודרישתו של צד אחד מן האחד להיפרד,
3 ובני הזוג לא שמרו על קשר ביניהם משך תקופה רצופה שלא תפחת מ-30 יום.
4
5 בסעיף 6 להסכם נקבע :
6
7 **"במידה וקשר הזוגיות ימשיך להתקיים באופן רצוף משך תקופה העולה על חמש**
8 **שנים מיום חתימת הצדדים על הסכם זה, ולאחר תקופה זו, תלך חו"ח .. לעולמה,**
9 **הרי אז יהיה י. זכאי להמשיך להחזיק בדירה לצרכיו הוא בלבד לכל ימי חייו בלא**
10 **להכוש בכך כל זכות בדירה, למעט הזכות להתגורר בה לצרכיו."**
11
12 35. הסכם הממון נחתם ב-20.05.2004, וכזכור, רק חודש קודם לכן התחייב י. כלפי המנוחה
13 שהדירה שייכת לה, ואם היא תלך לעולמה, הוא יפנה הדירה תוך 30 יום. (ראה נ/4).
14 לכאורה, יש סתירה בין האמור בהתחייבותו של י. ב-4/נ כלפי המנוחה לעומת האמור
15 בהסכם הממון, ואולם נראה, כי המנוחה נזהרה מפניו של י. לאחר שכבר התגרשו, וי. נשא
16 אשה אחרת.
17
18 36. מכל מקום, ביום 06.01.09 נחתם בין המנוחה לי. הסכם שכירות, לפיו המנוחה השייכת
19 לי.חדר בדירתם בתמורה ל-1,500 ₪ לחודש.
20 לגירסת י., הסכם שכירות זה, היה "הסכם פיקטיבי" – כדי להוריד לעצמו התשלומים
21 שהוא חייב בהסכם עפ"י הסדר התשלומים, שהוא חייב בהם, ואילו לגירסתה של ר., הסכם
22 השכירות נחתם לאחר שהלכה למעשה נכשלו יחסי הזוגיות ביניהם.
23
24 37. בחינת שתי הגירסאות זו של י. מחד גיסא, וזו של ר. מאידך גיסא, מצביעה על קשיים של
25 ממש בכל אחת מהגירסאות :
26
27 37.1 י. כלל לא הצהיר בכתב תביעתו, כי ערך עם ר. חוזה שכירות. העדר ההצהרה
28 האמורה פוגם במהימנות גירסתו.
29

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תאריך: 21.12.16

תמ"ש 45358-02-15

תמ"ש 55334-06-15

תמ"ש 55308-06-15

בפני כבוד השופטת שפרה גליק

- 1 37.2 ההסבר של י. בעמודים 19 ו-20 לפרוטוקול, שחווה השכירות היה פיקטיבי ונועד
2 כביכול להגן על המנוחה, עקב ריבוי נושיו של י., אינו סביר.
3
- 4 37.3 י. ציין בתביעתו, כי לכאורה ניהל עם המנוחה קשר זוגי של כ-16 שנים. הדבר אינו
5 נכון, הוא "שוכח" לציין, כי הצדדים התגרשו, הוא נשא אישה אחרת, איתה חי כ-3
6 שנים ורק לאחר שהתגרש גם ממנה, (אלה היו גירושיו השלישיים), חזר לחיות עם
7 המנוחה.
8
- 9 37.4 גירסתו האחרונה של י., כי ערך את הסכם השכירות, לכאורה, כדי להגן על המנוחה
10 אינה עולה בקנה אחד עם מוצג נ/9.
11 נ/9 – יש פס"ד הצהרתי, בו י. הוא אחד הנתבעים, ועל פי הסכמתו, ניתן פסק דין,
12 כי כל תכולת הדירה שייכת למנוחה. אם כך, מדוע היה צריך הסכם שכירות?
13
- 14 37.5 ביום 09/11/2005, התייצב י. לחקירת יכולת בפני **כבוד רשם ההוצאה לפועל צחי**
15 **אלמוג** (ראה ת/7) ושם אמר כך (בין היתר) :
16
- 17 **"..אני בן 55, אני גר בחדר שכור ומשלם 500 ₪ עבור שכירות, כולל**
18 **ארנונה, מים וחשמל, אני עובד ב... במשרה מלאה, משתכר נטו 1,300 ₪.**
19 **מנכים לי מהמשכורת הרבה הלוואות שלקחתי מחברים ומהמשפחה.."**
20
- 21 האם י. שיקר בחקירת היכולת? כלומר, לא רק שערך הסכם שכירות פיקטיבי, אלא
22 גם שיקר לרשם, ומדוע אמר אמת בבית המשפט לענייני משפחה? תמהתני.
23
- 24 37.6 י. גם לא ציין בתביעתו או בתצהיר עדותו הראשית, כי נערכה לו חקירת יכולת.
25
- 26 **גירסתה של ר.**
27
- 28 37.7 גם בגירסתה של ר. אני מוצאת קושי : כזכור, לטענתה של ר., יחסי הזוגיות בין י.
29 למנוחה הסתיימו ולפיכך נחתם הסכם השכירות, אך הנה, ב-09.11.2014, בסמוך

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תאריך: 21.12.16

תמ"ש 45358-02-15

תמ"ש 55334-06-15

תמ"ש 55308-06-15

בפני כבוד השופטת שפרה גליק

1 למותה של המנוחה, הגישה רחל תביעת אפטרופסות, תיק א"פ 14-11-16759,
2 וביקשה להתמנות אפטרופה על גופה ורכושה של אימה בתצהיר התומך בבקשה,
3 תחת הכותרת "פירוט המשפחה מדרגה ראשונה (הורים, אחים, ילדים מעל גיל 18,
4 בן/בת הזוג)" נכתב:

6 "י.מ. ת"ז ... (ידוע בציבור של החסויה) ברח' ...

7 ע.ב.ת"ז ... (בנה של החסויה)

8 יצוין, כי י.מ. צרף חתימת הסכמה לבקשת ר., כך גם צוין בתעודה

9 הרפואית."

11 אם כך – י., ככל הנראה, לא היה רק "שוכר", כפי שר. ניסתה להציג אותו, ואם כך,
12 גם ר. לא אמרה האמת המלאה.

14 38. הפתרון לשאלה שבראש פרק זה לא תבוא מהעדויות העובדתיות של הצדדים, כפי שהראיתי
15 לעיל, אלא מפתרון הבעיה המשפטית הניצבת בבסיס המחלוקת שבתיק זה. המנוחה צינתה
16 לרחל את כל רכושה, לרבות הדירה, והזכויות בדירה כבר נרשמו ע"ש ר.. מכאן, שלמעשה,
17 אין לי. כל זכויות בדירה, לרבות זכות מגורים.
18 י. טוען, כי זכות המגורים לכל ימי חייו הוקנתה לו בהסכם הממון, ואולם בכל הכבוד, אי
19 אפשר להקנות בהסכם ממון שבין ידועים בציבור זכות מגורים לכל החייב, וזאת לאחר מות
20 מעניק הזכות. זכות זו – צריך להעניק אך ורק בצוואה, מכאן איפוא, שאין בידי י. זכות
21 מגורים כפי שהוא טוען לה.

23 39. כזכור, "הסכם הממון" ... נעשה לפני נוטריון, ואולם אישור הסכם ממון לפני נוטריון
24 אפשרי על פי סעיף 2 ג (1) לחוק יחסי ממון בין בני זוג, תשל"ג - 1973, "לפני הנישואין",
25 והצדדים, כזכור, לא נישאו.

26 כידוע, ידועים בציבור אינם צריכים לאשר את הסכם הממון שביניהם בבית המשפט, שכן
27 חוק יחסי ממון אינו חל עליהם, כך שבמובן זה, אין חשיבות לכך שההסכם "אושר" ע"י
28 נוטריון, אך מאידך ההוראה בהסכם שבהתקיים תנאי של חיים משותפים צריכה היתה

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תאריך: 21.12.16

תמ"ש 45358-02-15

תמ"ש 55334-06-15

תמ"ש 55308-06-15

בפני כבוד השופטת שפרה גליק

- 1 להיות בצוואה ולא "בהסכם", ובכך היא נוגדת את הוראות סעיף 8 לחוק הירושה, תשכ"ה
2 – 1965 הקובע :
3
4 "א) הסכם בדבר ירושתו של אדם וויתור על ירושתו שנעשו בחייו של אותו
5 אדם - בטלים.
6 ב) מתנה שאדם נותן על מנת שתוקנה למקבל רק לאחר מותו של הנותן,
7 אינה בת-תוקף אלא אם נעשתה בצוואה לפי הוראות חוק זה.."
8
9 40. אין בידי לקבל את טענת יהודה בסיכומיו, כי במקרה הנדון אין להחיל את הוראות סעיף 8
10 לחוק הירושה תשכ"ה - 1965, וזאת בין היתר באשר :
11
12 40.1 י. טען בסיכומיו, כי הוראותיו של חוק יחסי ממון תשל"ג – 1973 "גוברות" על חוק
13 הירושה תשכ"ה – 1965, בהיותן מאוחרות יותר, אך הלכה למעשה, חוק יחסי
14 ממון אינו חל על הצדדים שכן, י. והמנוחה לא נישאו, אלא היו ידועים בציבור,
15 מכאן איפוא – שאין לטענה זו כל נפקדות ויש לדחותה.
16
17 ראה בעניין זה : פסק הדין בעניין עז' (י-ם) 289/97 עמית ארנולד נ' לוניא אחרים
18 (23.12.98) (פורסם במאגר "נבו").
19
20 היינו, מאחר שיהודה והמנוחה היו רק ידועים בציבור, אין חל עליהם חוק יחסי
21 ממון, ואין הם יכולים לקבוע בהסכם מה יורשה ברכושם לאחר מותם, אלא רק
22 בצוואה.
23
24 40.1 בכל הכבוד, גם "הישענותו" של י. על פסק הדין של כבוד השופט הנדל בבע"מ
25 7468/11 פלוני נ' אלמונית (03.07.12) (פורסם במאגר "נבו"), אף היא לא תועיל לו.
26 פסק דין זה עוסק בבני זוג נשואים. היינו, כאלה שחל עליהם חוק יחסי ממון,
27 בשונה מן המקרה הנדון בפני.
28

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תאריך: 21.12.16

תמ"ש 45358-02-15

תמ"ש 55334-06-15

תמ"ש 55308-06-15

בפני כבוד השופטת שפרה גליק

- 40.3 כמו הדין "במתנה" עפ"י סעיף 8 לחוק הירושה הוא הדין ב"הסכם" עפ"י סעיף 8 (א) לחוק הירושה. בעניין מתנה – ראה ע"א 763/88 פילובסקי נ' בלס פ"ד מ"ה (4) 521 ; ע"א 8622/06 פלוני נ' עז' המנוחה פלונית ז"ל (03.03.09) (פורסם במאגר "נבו"); ; ראה גם תמ"ש (נצ') 22915-10-15 ת.ד. נ' א.ד. (08.09.16) (פורסם במאגר "נבו").
- אכן בית המשפט אינו יכול לאכוף הסכם כזה. ראה גם בע"מ 4739/15 פלונית נ' פלוני (30.12.15) (פורסם במאגר "נבו").
41. למען הסר ספק אבהיר, כי המצב המשפטי בין בני זוג נשואים, או כאלה שערכו הסכם לפי חוק יחסי ממון תשל"ג – 1973 לפני נישואיהם, שונה בעניין זה לחלוטין ממצבם של בני זוג ידועים בציבור.
- הפרקטיקה המשפטית, אף ממליצה לראשונים להסדיר הזכויות שלאחר מוות הן בצוואות הודיות והן בהסכם שנערך עפ"י החוק ואף מאושר בבית המשפט. ראה בעניין זה מאמרו של פרופסור שחר ליפשיץ "הסדרה חוזית של יחסי הממון בין בני זוג לעת מוות" "הון משפחתי" א(1) (אפריל 2014, עמוד 33) וכן מאמרם של עוה"ד יוסף מנדלסון ועירית רייד זיו "הסכמים זוגיים וצוואות הודיות – כלים שלובים בשירות הפרקטיקה", "הון משפחתי" כתב עת משפטי, כרך א' מס' 13, יולי 2015, עמוד 37.
42. למרות שהפסיקה בכלל נקטה פרשנות מצמצמת להוראות סעיף 8 (א) לחוק הירושה נקבע, כי "ראוי לפרש את סעיף 8(א) לחוק הירושה, באופן שהוא יוגבל לאותם מקרים בהם זכות עוברת מאדם לרעהו עם מותו של הראשון".
- ראה פסק הדין ד"נ 39/80 ברדיגו ואח' נ' ד.ג.ב. טקסטיל בע"מ ואח' (2001) פ"ד לה (4) 197,
- ואכן, זה המקרה שבפנינו. וכך קבע השופט קיסטר בע"א 155/73 שרון נ' ליבוב פ"ד כ"ח (2) 673 בעמוד 676 : "המחוקק לא רצה לתת אפשרות למוריש לקשור עצמו בדבר ירושתו על ידי כל סידור או הסכם אלא לתת לו אפשרות לדווח באופן שיוכל לחזור מצוואתו כרצונו עד יום מותו".

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תאריך: 21.12.16

תמ"ש 45358-02-15

תמ"ש 55334-06-15

תמ"ש 55308-06-15

בפני כבוד השופטת שפרה גליק

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29

האם יש לחייב את י. בדמי שימוש ?

(תמ"ש 55334-06-15)

43. ר. מנסה להקיש מכך שי. שילם עבור חדר אחד לכאורה 1,500 ₪ ומכאן שעבור 3 חדרים עליו היה לשלם 4,500 ₪.

44. אני סבורה שאין לקבוע דמי שימוש על סמך השערה בלבד. גם מבלי לקבוע עמדה אם הסכם השכירות היה פיקטיבי. אם לא, לא אוכל לחייב בדמי שימוש, משאלה לא הוכחו הלכה למעשה.

45. אני דוחה איפוא גם תובענה זו.

האם על י. לפנות הדירה ?

(תמ"ש 45358-02-15)

46. לאור קביעותי שלעיל, אין ספק שלי. אין כל עילה להחזיק הדירה, ואני נעתרת לתביעה ומורה לו לסלק ידו.

47. העולה מן המקובץ – דין טענתו של יהודה באשר לזכות מגורים בדירה כל ימי חייו – להידחות.

48. אני מורה איפוא, כי התובענה בתמ"ש 45358-02-15 - תידחה.

סיכום של דבר .

49. נפסק כאמור לעיל.

בית משפט לענייני משפחה בתל אביב - יפו

תאריך: 21.12.16

תמ"ש 45358-02-15

תמ"ש 55334-06-15

תמ"ש 55308-06-15

בפני כבוד השופטת שפרה גליק

- 1 .50 בהתחשב בתוצאות התביעות, ולאחר ששקלתי בדברים, איני עושה צו להוצאות.
- 2
- 3 המזכירות תשלח פסק דיני לבאי-כח הצדדים. .51
- 4
- 5
- 6 .52 ניתן לפרסם בהשמטת שמות.
- 7
- 8
- 9 ניתן היום, כ"א כסלו תשע"ז, 21 דצמבר 2016, בהעדר הצדדים.
- 10
- 11 שפרה גליק, שופטת